

Romano hangos

15re

ROMSKÝ HLAS – ČTRNÁCTIDENÍK ROMŮ V ČESKÉ REPUBLICĚ

ROČNÍK 17 • ČÍSLO 18 • VYŠLO 3. PROSINCE 2015

zprávy

BRNO – Neznámá žena a muž polili brněnskou mešitu olejem.

– Náměstek primátora Matěj Holan (Žít Brno) končí jako radní na radnici Brno-střed a chce se věnovat pouze funkci na hlavní brněnské radnici podle hesla, že na dvou židlích se dost dobře nedá sedět.

– Podle volebních průzkumů by v krajských volbách v Jihomoravském kraji zvítězila ČSSD (24 %), následovaná KSČM (15 %), která nepatrně předběhla Lidovce (rovněž 15 %) a ti zase nepatrně předběhli ANO (necelých 15 %), následuje ODS (8 %). Ostatní by asi propadli. Ani hejtman Hašek nemá vše jisté v rámci vítězné ČSSD.

z obsahu

Téma čísla:

17. listopad a Romové

strana 1–3

Django fest

strana 4

Rozhovor

s Miladou Landoriovou

strana 5

Vánoční povídky chutné

i strašidelné

strany 6, 7

17. listopadu zvonili klíči i Romové

A nejen to. Jejich účast byla naprosto spontánní a samozřejmá. I romští řečníci mluvili ke statisíčovému davům a byli odměňováni potleskem na otevřené scéně. Jako ostatní. Vzpomeňme na JUDr. Emila Ščuku, charismatického předsedu Romské občanské iniciativy (ROI) a Jana Rusenka. Dnes už o nich neuslyšíte. Jan Rusenko odešel po čase do Belgie s hořkostí a tam zemřel. Emil Ščuka po krátké době euforie pohřbil svoji politickou stranu a odešel do zapomnění.

Po krátkou dobu asi dvou let byli Romové aktivními účastníky všech politických a společenských událostí a byli také všemi spontánně a samozřejmě přijímáni.

Je pravda, že Romové byli jako ucelená skupina ze všech skupin té doby nejméně připraveni přijmout nabízenou svobodu a užívat ji způsobilým angažovaným občanům. Byl to výsledek destrukce občanských a kulturních charakteristik Romů během 40leté komunistické tota-

lity, daleko výraznější a škodlivější než u všech ostatních skupin. V takovém stavu vstupují v listopadu Romové do revolučních událostí.

V rámci obecné euforie to došlo dokonce tak daleko, že v prvních svobodných volbách v půli roku 1990 bylo do tří parlamentních těles v rámci Občanského fóra (OF) zvoleno dokonce 11 romských poslanců. Něco nebývalého, co se už pravděpodobně nebude nikdy opakovat. Dnes už víme, že to byl čin hodný záznamů do celoevropských analýz revolučních událostí.

Romští vůdci, kterých nebylo málo, spolu s poslanci a zástupci ROI prokázali během sametové revoluce i krátce po ní jistou naivitu v tom, že se sice dokázali soustředit v rámci obecného politického úsilí na koncipování zásad integrace Romů do společnosti zevnitř, aniž by však předpokládali, že může dojít později k odporu proti těmto zásadám nejdříve ve společ-

nosti, a následně i u politiků, a že by proti tomu bylo záhodno vytvářet určité zábrany.

A tak během krátké doby čtyř let situace vykristalizovala do obrysů dvou skupin, příslušníků romské menšiny a majority, kteří už spolu nedokázali nacházet společnou řeč a stávali se vůči sobě více a více cizími. Mnoho Romů v očekávání lepšího postavení ve společnosti, které jim nebylo dopřáno, propadlo do pasivní resistance. To je dnešní obraz se všemi negativními důsledky.

Vzpomínám na iniciativu pardubické radnice ještě v roce 1995, kde se otevřel nadějný projekt Síť evropských měst ve prospěch emancipace Romů. Byl jsem jedním ze signatářů této výzvy vedle mnoha primátorů velkých českých měst. Byl to program, který ukazoval už tehdy cestu řešení narůstajících problémů mezi většinou a Romy, které mohly být účinně odstraňovány pouze v rámci lokálních a regi-

onálních samospráv. Tento projekt během krátké doby zapadl do zapomnění.

Dnes, po dvaceti letech se tyto snahy znovu rodí v porodních bolestech. Například vládní Agentura pro sociální začleňování má být tou institucí, která ve spolupráci s městy, kterým nabízí své know how, má pomoci v tom, jak se Romové mohou vymanit ze sociální bíd a vylučování.

Změnit ovšem myšlení a mezilidské vztahy mezi Romy a většinovou společností, je úkol těžký a dlouhodobý. Je to imperativ pro celou společnost, žádné privilegium pro Romy. Imperativ racionální povahy, který, kromě mnoha dalších aspektů, má i aspekt výsostně finanční. To by mohl respektovat každý.

Třeba bychom se mohli vrátit do počátku 90. let a tam hledat zdroje poučení pro nápravu společnosti. Tohle by mohl být určitě upřímně vnímaný odkaz událostí 17. listopadu.

Karel Holomek

Paťiv pro Andreje Giňu

Ve čtvrtek 19. listopadu se v pražské Knihovně Václava Havla konal vzpomínkový večer věnovaný romskému spisovateli Andreji Giňovi z Rokycan, který koncem září – mi del o Del les loki phuv! – odešel na onen svět. Večer svému dědečkovi uspořádaly jeho vnučky – Denisa a Stáňa Míkovy pod názvem Kovlo romano jilo / Laskavé romské srdce. V sále se sešla rodina, přátelé, známí, lidé, kterým byl Andrej Giňa blízký, kteří si jej vážili a měli ho rádi proto, jakým byl člověkem, ať už jej znali osobně, nebo z povídek, které po celý svůj život neúnavně psal a publikoval. Kromě osobních vzpomínek několika jeho přátel a známých (L. Goral, I. Ferková, K. Holomek) zněl během večera především hlas samotného Giňi. Vyslechli jsme úryvky z jeho literární tvorby i osobní korespondence, dvojjazyčné scénické čtení oblíbené žertovné povídky Andre-

mašina / Ve vlaku, na plátně se míhaly jedna za druhou Giňovy fotografie... Celý večer plynul v tak laskavém duchu, že byl vskutku důstojnou připomínkou a oslavou Giňova naplněného života. O hudební doprovod se postarala rokycká kapela Kale, večerem provázely romistky Helena Sadílková a Karolína Rývolová, jejichž přičiněním vyšla Giňovi v roce 2013 zaslouženě samostatná kniha povídek Paťiv. Ještě víme, co je úcta, (Triáda). Křest knihy se tehdy konal právě v Knihovně Václava Havla. Nakladatelství Triáda vydalo vzápětí v roce 2014 v edici autorského čtení Hlasy také zvukový nosič, na němž čte Andrej Giňa vybrané povídky z knihy Paťiv (v českém překladu a jednu v původním romském znění).

Také brněnské Muzeum romské kultury věnovalo Andreji Giňovi

Pokračování na str. 2

Scénické čtení Giňovy povídky Andre mašina/Ve vlaku

foto: Antonín Jelínek

Django fest měl letos št'ávu!

Na začátku listopadu se v brněnském kultovním klubu Fléda konal další večer romské hudby Django Fest. Jak se patří, první skladbou, kterou zahrála skupina skvělých hudebníků v čele s Gejzou Horváthem, byla swingová pecka od Django Reinharda. Gejzův sametový tenor podkreslovali nejlepší hudebníci jako Zdeněk Lázok (kytara, zpěv), Roman Horváth (klávesy, zpěv), Lukáš Čonka (housle, zpěv) a Robert Lacko (saxofon, klávesy, zpěv). Po úvodní swingové skladbě následovaly tradiční a populární písně, doprovázené plynulým jazzovým flow.

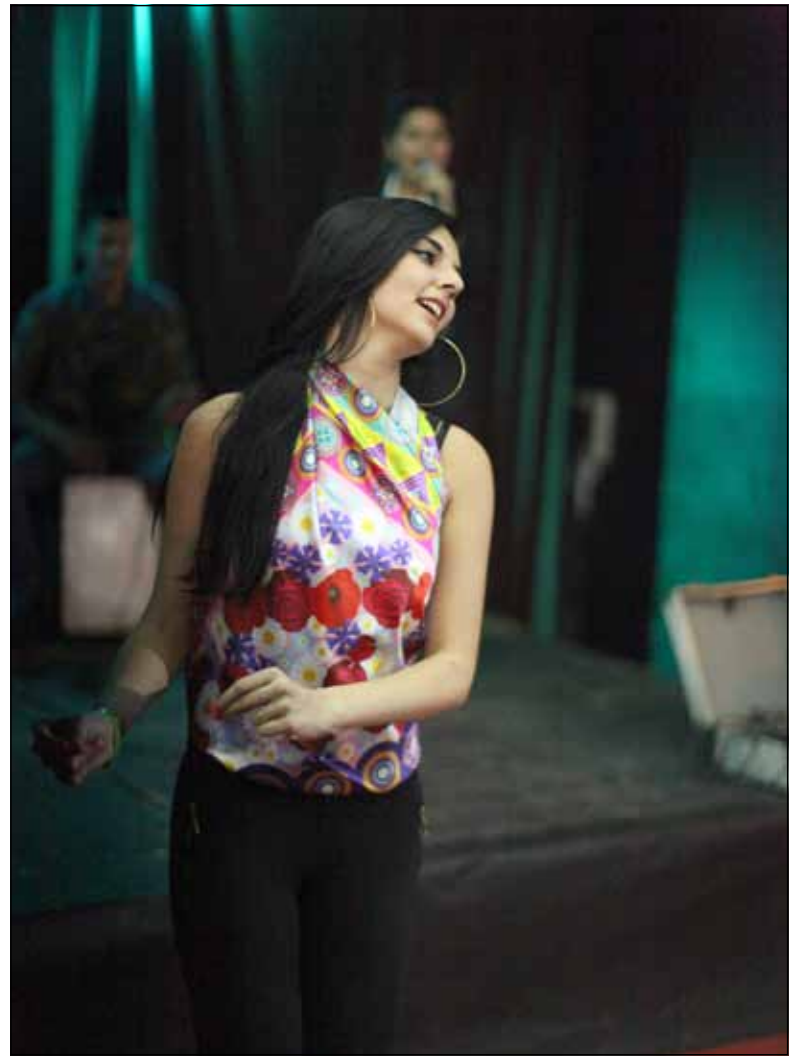
Říká se, že člověk nemůže zpívat blues, aniž by jej cítil. Stejně platí o romské hudbě. Hudebník, který není duší a srdcem nomád, romskou hudbu hrát nedokáže. Mistrovskou interpretaci romských skladeb předvedla světoznámá skupina Kale. Členové této kapely pochází z malého městečka v Čechách. Jako u většiny romských skupin, tak i členové této kapely jsou rodinně spjatí. Hrají a zpívají spolu tak dlouho, jak si oni sami pamatují. Od ranného dětství hráli se svými rodiči, houslisty a ostatními hudebníky z cimbálové kapely.

Je třeba si připomenout, že v polovině 90. let Kale vystupují na mnoha vyprodávaných koncertech. Jejich fenomenální úspěch nakonec vedl k sepsání nahrávací smlouvy s BMG. První album „Rom Pop“ bylo vydáno v několika zemích v roce 1996 (ve Francii udělena cena pro jeden z nejlepších záznamů World music za rok). Reakce na druhé zlaté album „Kale Kalore“ (1998) otevírá kapele cestu k zahájení mezinárodní koncertní kariéry.

Kromě fantastických hudebních zážitků se objevily na Django festu i taneční soubory a také módní přehlídka. Soubor tradičních romských tanců Merci předvedl dechberoucí performance odkazující k ruským a balkánským dějinám Romů. Módní přehlídka obchodu Gypsy mama zaujala všechny návštěvníky Django festu. Gypsy mama se snaží spojit romskou ornamentální skladbu s moderními módními střihy. Posuďte sami, jak dobře se jim to povedlo. Módní přehlídku doprovázela mladá skupina Čohanas.

Přestože Fléda byla naplněná jenom z poloviny, večer se povedl „na jedničku“. Doufáme, že v příštím roce organizátoři nepoleví a navážou na skvělou tradici již legendárního romského kulturního večera Django fest.

text a foto: Sabir Agalarov

Rozhovor s Miladou Landoriovou

Většina lidí chce dosáhnout materiálního úspěchu. Ti, kteří se o materiální věci nezajímají, se snadno a rychle věci zbavují. Milada Landoriová je jedna z těch, kdo si hodlá užít 48 hodin pro sebe, pro svůj růst a spokojený život. Objevila, že není jen jeden způsob řešení, ale je i druhá cesta. Dělí se s námi o svůj životní příběh v dokumentu Černé labuť. Premiéra dokumentu proběhla 4. 11. v MRK.

Vzpomeň si na své dětství, jaké bylo?

Dětství jsem měla nádherné, pořád na to se sestrou vzpomínáme. Teď se blíží Vánoce a my jako děti jsme měly vždy bohaté Vánoce. Nejlepší byl půst, který jsme „dodržovali“. V poledne jsme dostali od mamky polévku, zbytek dne jsme byli o hladu. Tak jsme vždycky vyslali naši nejmladší sestru do kuchyně, aby nám ukradla aspoň cukroví. Byla hrozná sranda, až do večere jsme hádali, co asi bude pod stromečkem. Krásná vzpomínka.

A čím jsi chtěla být jako dítě?

Už od mala jsem chtěla být doktorkou, léčit lidi, být prospěšná, hrozně mě zajímaly nemoce druhých – jak ty nemoce vznikají, jak se léčí.

Jak vás rodiče vychovávali?

Rodiče na nás byli hodní, všechno nám vysvětlovali, jak se máme chovat, mluvit, co je a není slušné, povíдали si s náma o všem možném, ale já byla černá ovce a neposlouchala jsem, doteď jsem tvrdohlavá.

Vzpomeň si na něco ze Tvého života, na co nikdy nezapomeníš?

Vzpomínám si na hodně věcí, ale asi nikdy nezapomenu na to, když se mi narodily moje dcerky. Mám dvě, Karolína má 13 let, Elizabeth bude mít 9 let. Nic hezčího na světě není.

Jakou školu jsi studovala?

Mám základní vzdělání, pak jsem studovala na střední. Učila jsem se na dámskou krejčovou. Mamka mě naučila vyšívát, šít, tak jsem si myslela, že mě to bude bavit, ale po roce jsem skončila a nastoupila do práce.

V dokumentu Černá labuť hraješ svůj život, pokud bys měla možnost ho nějak změnit, jak bys postupovala?

V dokumentu jsem nebyla úplně svá, hodně jsem se styděla, abych neřekla něco hloupého atd. Ale určitě bych změnila hodně věcí, třeba by se mi líbilo, kdyby se to natáčelo od rána, jak potkávám různé lidi, co dělám celé dny a tak podobně.

Co je pro tebe nejdůležitější a čeho si nejvíce vážíš?

Teď je pro mě nejdůležitější, abych se uzdravila a nastoupila do práce. Váším si „konečně“ sebe samotné! A strašně moc si vážím lidí, kteří mě podporují a přitom mě znají krátkou chvíli.

Jak vidíš svoji budoucnost?

Nechci myslet na to, co bude zítra, pozítří, za rok. Ráno vstanu a musím jít tam a tam.

Jak vnímáš sebe a svět okolo sebe?

Vnímám sama sebe jako někoho, kdo se snaží se sebou něco udělat, zajistit dobrou budoucnost svým dětem, být jim příkladem, protože to je hrozně důležité.

Co tě posouvá dopředu?

Jednoznačně moje děti. Ale také to, že poznám nové a zajímavé lidi. Neumím si představit, že bych o tohle přišla, jsou mým vzorem

a chci taky něco dokázat. Nechci žít „zbytečně“.

Jak vypadá tvůj den?

Ráno jdu zanést dceru do školy, pak jdu domů, dám si kafe a jdu vyřizovat. Pak jdu pro dceru do školy, naobědváme se, napíšeme úlohy a lehneme si, nebo jdeme ven. Strašně milujeme procházky, na návštěvy moc nechodíme.

Máš nějaké motto, kterým se řídíš?

Mám jich víc: Nikdy není pozdě, nezapomínej na toho, kdo tě stvořil, a nikdy nezapomínej na to, čím sis prošla. A ze všeho nejradši mám: Ve všem zlém je něco dobrého!

Co bys chtěla vzkázat mladým romským ženám?

Aby se nikdy neřvaly na to, co po nich chtějí muži! Ať je to kdokoli! Ať svoje přání a sny uskuteční! První krok je hrozně těžký, ale stojí za to! Bůh nás ženy nestvořil jen proto, abysme rodily, vařily, uklízely atd. Zní to feministicky? Ne! To je jen pravda, kterou chlapi neradi slyší. Bůh vás všechny opatruje, a ať vám dá takovou sílu, jako mně dává každý den.

Rozhovor vedla Veronika Kačová
foto: Zuzana Dubová

Džanes romanes XVII

V listopadu 89 jsme zvonili klíči.

Andro novembros 89 harangozinahas klejenca.
Komunismus padl. O komunismus pejľas tele.
Všichni Romové se radovali. Savore Roma lošanenas.
Po pár měsících plakali. Pal duj trin čhona rovenas.
Skini pořádali hon na Romy. O skini tradenas le Romen.
Kolík lidí zabili? Kejci Romen murdarde?
Hodně. But: Tibor Berky, Helena Biháriová, Tibor Danihel...
Romy propouštěli z práce jako první.

Le Romen premukhenas andal e buti peršones.
Dostali podporu, almužnu. Chudle e podpora, čore love.
Majitelé bytů vystěhovali Romy.

O majiteľa čhivenas le Romen andal o khera avri.
Hodně z nás emigrovalo do Kanady a Velké Británie.

But amendar tradle andre Kanada the Anglija.
Rasismus a diskriminace rostly.

O rasismus the e diskriminacija baronas.
Hodně bílých dodnes nemá rádo Romy.

But gadže the adadžives nakamen le Romen.
Co čeká náš národ v budoucnu? So užarel amaro nipos dureder?
Pán Bůh ví. O Del džanel.

Jan Horváth

Romové a zdravá strava

Málokdy se najde člověk pokoušející se doopravdy zhubnout, udržet si váhu a přitom si zachovat radost z jídla. Historicky nikdy neexistovala romská kuchyně, ale jen cikánská jídla a cikánská kuchyně. Sami Romové také nemají romskou kuchařku a romské recepty, ale cikánské. V historii bylo jídlo, respektive romská kuchyně úplně skromná a velmi jednoduchá. Romové neměli možnost si pěstovat své vlastní suroviny a chovat svůj vlastní dobytek, ale přesto dokázali být těmi nejlepšími kuchaři.

U Romů je charakteristické, že jídlo milují a romské ženy v kuchyni umí experimentovat. Romská žena se o rodinu musela postarat, zvláště o svátcích měly ženy vždy napilno. Většinou se chystala tradiční romská jídla, jako jsou marikľa, pišot, zumin, halušky, šinga a další romské speciality. Romové měli potěšení jak ze sladkého tak i ze slaného. Jedli hodně masných věcí, zvláště staří Romové. Nikdy si neuvědomovali, že jedí nezdravým způsobem pro jejich zdraví. V dnešní době se to trochu zlepšilo, záleží na tom, jak se kdo začlenil do českého systému, jak je kdo vyspělý. A také, jak kdo umí hospodařit s penězi.

V naší rodině moje máma vaří skvěle. Máme jídla od A do Z. Mezi naše nejoblíbenější pochoutky patří těstoviny s kuřecím masem a zeleninou, rýže s houbovou omáčkou, šinga plněná mákem, tvarohem a mohla bych dál pokračovat. To, kde se moje máma naučila vařit, vám neprozradím, protože to nevím. Řekla mi, že sám život ji to naučil. Ráda si kupuje moderní kuchařky a podle toho také někdy vaří. Záleží nám na tom, co jíme, a proto se snažíme jíst zdravě. Na stole máme vždy nějaké ovoce. Máme dva chody, polévku a oběd. Někdy jenom oběd. Na večeri máme studené pokrmy. Třeba chleba se sýrem a rajčaty. Nechybí vždy čaj. Najdou se i dny, kdy se musí udělat goja (tradiční romské jídlo) nebo pašvare, které připravuje společně s mámou moje malá sestra, která z toho má obrovskou radost. U nás doma se nikdy nejí jídlo, které se uvařilo předešlý den. Myslím si, že je to tak u všech romských rodin. Zbytky jídla vyhazujeme, ale od dětství jsme měli dané, že se jídlo nemá vyhazovat, protože je to dar boží. Takže se musí sníst všechno.

Mezi špatné stravovací návyky Romů patří určitě to, že často rychle všechno sní. Netuším, čím to je. Dále potom, že se u jídla nedokáží soustředit a jí nepravidelně. Často i někdy pozdě večer. Uléhají s plným břichem a potom se diví, že se jim špatně usíná. Hodně solí, mají rádi velmi silná, pálivá jídla. Všechno to kombinují někdy s nesprávným pitným režimem. Tím se jim zhoršuje zdraví a vznikají různé choroby, které ve starší řeší.

Co dodat k vyvinutému velkému břichu? Je to určitě věkem a tím, že mají málo pohybu. Jak všichni víme, každý druhý Rom nad třicet let bojuje s tímto problémem. Čím se tento stav zhoršuje? Ptám se sama sebe. Je třeba si uvědomit, že věkem lidé ztloustnou. Zaměřit by se měli na péči, kterou svému tělu dávají ve dne v noci. Často to muži sami neumí, protože mají své manželky, které jejich velké břicho podporují. Je třeba si uvědomit, že nemoce často vznikají z nezdravého životního stylu. Náš organismus chátrá kvůli špatným stravovacím návykům, které doplňují starosti a další problémy.

Zda Romové využívají dnešních moderních metod, jak být fit pro život, to si nejsem jistá. Nevím, kolik jich je, ale znám pár rodin, kde si jídlo připravují jen zdravě a podle správných důležitých zásad při jídle. Chodí do fitka, běhají, chodí do přírody a věnují se nějakému sportu. Přála bych si, aby takových bylo čím dál víc. Mohly by třeba vzniknout nějaké semináře na tohle téma, věřím, že by to mělo smysl :-)

Romská kuchyně je tradice. Každý Rom si vždycky uvaří to, co je s ním spojené.
Veronika Kačová

www.romea.cz

Informační portál o všem,
co se děje ve světě Romů.

Muzeum romské kultury

Bratislavská 67, 602 00 Brno, tel.: 545 571 798

e-mail: media@rommuz.cz, www.rommuz.cz

MHD: tram. 2, 4, 11, zast. Tkalcovská, tram. 3, 5, 9, zast. Dětská nemocnice

MUZEUM ROMSKÉ KULTURY

Přehled akcí listopad – prosinec 2015

OTEVÍRACÍ DOBA V NEDĚLI PRODLOUŽENA DO 18⁰⁰ (poslední vstup v 17¹⁵)

STÁLÁ EXPOZICE Příběh Romů

Dějiny Romů od starověké Indie po současnost na ploše celého jednoho muzejního patra (350m²). V šesti sálech zhlédnete unikátní sbírky, umělecká díla i filmové dokumenty, to vše za doprovodu romské hudby. Expozice je vhodná pro děti i dospělé, vhodně doplňuje učivo základních a středních škol.

Pro skupiny nutná rezervace:
pruvodce@rommuz.cz, tel.: 545 581 206

AKTUÁLNÍ VÝSTAVY A AKCE

Martin Holub řečený řezbář Matěj

...a možná přijede na koze

Dřevěné sochy, loutky a dekorativní hračky profesionálního řezbáře Martina Matěje Holuba z Horních Chvatlin, osobitého umělce s širokým spektrem umělecké tvorby, při níž uplatňuje svou vynalézavost a fantazii se smyslem pro humor, v originálním výtvarném a technologickém zpracování. 25. 9. 2015–21. 2. 2016

Doprovodný program k výstavě:

- 13. 12., 17. 1. 2016, 21. 2. 2016, v 15 hodin / Nedělní výtvarná dílna pro děti s lektorkou v prostorách výstavy a dětském ateliéru, z níž si každý odnese svůj vlastní výrobek.
- Pro rezervaci místa na výtvarných dílnách kontaktujte lektorské oddělení: lektor@rommuz.cz, tel.: 545 214 419. Počet míst je omezený.

**Každou první neděli v měsíci vstup do stálé expozice a výstav zdarma
Sledujte Muzeum romské kultury i na facebooku**

Otevírací doba • po a so zavřeno • út–pá 10–18, poslední vstup 17¹⁵ • ne 10–18, poslední vstup 17¹⁵

MUZEUM ROMSKÉ KULTURY
LET MUZEUM JAKO STÁTNÍ INSTITUCE

...A možná přijede na koze

Martin Holub řečený řezbář Matěj

Muzeum romské kultury, Bratislavská 67, Brno
www.rommuz.cz

výstava řezbářských děl
od 25. 09. 2015
do 21. 02. 2016

Vydávání Romano hangos podporuje Ministerstvo kultury České republiky

**Adresa redakce Romano hangos
a Společenství Romů na Moravě**
Bratislavská 65a, Brno 602 00
tel.: 545 246 673 www.srnm.cz
číslo účtu: 27-488570217/0100

DOTEKY ROMSKÉHO TANCE

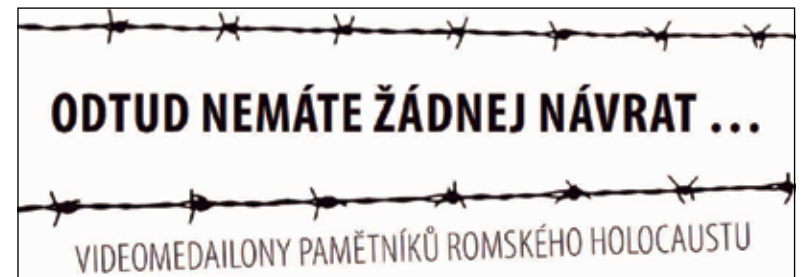

TANEČNÍ DÍLNA SOUBORU CIKNE ČHAVE

26. 11. 2015 V 16:00

Nové DVD a program Muzea romské kultury věnované holocaustu Romů

Od září 2015 nabízí Muzeum romské kultury v Brně nový lektorský program věnovaný romskému holocaustu. V průběhu programu žáci pracují s autentickými výpověďmi přeživších a zhlédnou záznam vyprávění pamětníka na DVD. Programy jsou určené žákům 2. stupně základních a středních škol. Účast na programu je zdarma. Program a videomedailony „Odtud nemáte žádné návrat...“ vznikly díky finanční podpoře Nadačního fondu obětem holocaustu.

Myšlenka vydat na DVD videomedailony romských pamětníků holocaustu vznikla z potřeby využít a zpřístupnit alespoň malou část zcela unikátní kolekce výpovědí, která je uložena ve sbírce Muzea romské kultury. Muzeum již od svého vzniku v roce 1991 klade důraz na zaznamenávání důležitých událostí a etap z dějin Romů. Jednou z prioritních oblastí muzejního výzkumu, vzdělávání a připomínání je právě téma nacistické genocidy Romů.

Zvolený název nosiče odkazuje na slova z vyprávění jedné z pamětnic. Božena Růžičková vzpomínala, jak den po příjezdu do tzv. cikánského tábora v Letech u Písku jeho velitel nastoupeným vězňům sdělil: „Brána se před váma otevřela, brána se za váma zavřela a odtud nemáte žádné návrat.“ I přesto, že měli nacisté připraveno „konečné řešení cikánské otázky“, nepodařilo se jej naštěstí v plné míře uskutečnit. Mnoha lidem se návrat domů podařil a mohli a mohou podávat svědectví o hrůzách holocaustu.

DVD nosiče s video sestřihem pěti zkrácených výpovědí pamětníků, které obsahově pokrývají nejrůznější formy perzekuce romského obyvatelstva na českém a slovenském území v období druhé světové války, nabízí Muzeum romské kultury učitelům bezplatně. Mohou je využívat v další samostatné práci ve škole. „Připojený booklet obsahuje kromě stručných medailonů všech pěti pamětníků také přehled historie pronásledování romského obyvatelstva na území dnešní České a Slovenské republiky,“ dodává Michal Schuster, historik Muzea romské kultury, který stojí za vznikem a realizací tohoto projektu.

Pro přihlášení na program, objednávku DVD „Odtud nemáte žádné návrat...“ a další informace kontaktujte Evu Dittingerovou, email: lektor@rommuz.cz, tel.: 545 214 419.

Nabídka inzerce

celá strana 5 000 Kč (rozměr 26×40)

1/2 strany 3 500 Kč (rozměr 26×20 nebo 40×13)

1/4 strany 1 500 Kč (rozměr 13×20)

menší formát – 7 Kč/cm²

Sleva při opakované inzerci na druhé a další vydání 25 %
žádosti o inzerci na mail: holomkova@srnm.cz